

13 ΙΩΝ. 2016

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 10-06 -2016
Αρ.Πρωτ. 95173 /Φ1 ΕΞ
44171 ΕΙΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. - Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 23 20
FAX : 210-344 32 45
AND

ΠΡΟΣ : Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1. Υπουργείο
- Οικονομίας, Ανάπτυξης και
Τουρισμού
(γραφείο κ. Υπουργού)
2. Βουλευτή κ.
- Δένδια Νίκο
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 3872/10-03-2016»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμό 3872/10-03-2016, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Νίκος Δένδιας με θέμα «Ενίσχυση έρευνας, καινοτομίας και ανάπτυξης-αξιοποίηση προγράμματος Horizon 2020», κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ο σχεδιασμός για την Έρευνα, την Καινοτομία και την Ανάπτυξη αποσκοπεί στη διαμόρφωση και ενίσχυση της Οικονομίας της Γνώσης ως εργαλείου για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού έχουν σχεδιασθεί και υλοποιούνται παρεμβάσεις σε ολόκληρη την αλυσίδα της Καινοτομίας από το στάδιο της παραγωγής της Γνώσης στο Ακαδημαϊκό/Ερευνητικό οικοσύστημα της χώρας έως τη δημιουργία πλούτου με την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και τεχνικών όπως και σχετικών αγορών. Ο σχεδιασμός βασίζεται στη βέλτιστη αξιοποίηση του εξαίρετου ανθρώπινου δυναμικού το οποίο δραστηριοποιείται στον Ερευνητικό και Τεχνολογικό ιστό που διαθέτει η Χώρα.

Πάνω σε αυτό το υπόβαθρο, με αυτά τα δεδομένα διαμορφώνουμε την πολιτική μας και τις αντίστοιχες νομοθετικές πρωτοβουλίες παρεμβαίνοντας στα αδύναμα σημεία που υπάρχουν. Στοχεύουμε στο να απαλλαγούμε από αγκυλώσεις του παρελθόντος, να βελτιώσουμε το θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την Έρευνα, να αξιοποιήσουμε νέα αποτελεσματικά χρηματοδοτικά εργαλεία και μηχανισμούς στήριξης της καινοτομίας επιχειρηματικότητας. Κυρίως προσπαθούμε να στηρίξουμε το σημαντικότερο κεφάλαιο που διαθέτει η χώρα: Τους ανθρώπους, τους νέους επιστήμονες και ερευνητές.

Για το σκοπό αυτό έχουμε σχεδιάσει 3 νομοθετικές παρεμβάσεις, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να συγκεραστούν σε μία, αφού αν και έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα, έχουν διαφορετικές στοχεύσεις και διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες επώασης.

- Η πρώτη είναι η ψήφιση του ν. 4386/2016 που αντιμετωπίζει άμεσα κι επείγοντα προβλήματα που άπτονται της εύρυθμης λειτουργίας των Ερευνητικών Κέντρων (ΕΚ). Ταυτόχρονα μπαίνουν οι βάσεις για τη συνέχεια.

- Η δεύτερη νομοθετική παρέμβαση αποτελεί το εφελτήριο για το μέλλον. Είναι μια πρωτοβουλία που φιλοδοξεί να στηρίξει ό, τι καλό υπάρχει σήμερα στον ερευνητικό χώρο της Ελλάδας και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη μιας πραγματικής Εθνικής πολιτικής Έρευνας με τη δημιουργία ενός νέου και ευέλικτου χρηματοδοτικού εργαλείου της Πολιτείας. Ενός Ταμείου που θα λειτουργεί παράλληλα με τις χρηματοδοτήσεις από τον Ορίζοντα 2020 που είναι αβέβαιες λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού που υπάρχει και του ΕΣΠΑ που περιορίζονται από κανόνες, όπως οι Περιφερειακές ποσοστώσεις που δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα της κρίσης. Ενός Ταμείου, αποκλειστικά αφιερωμένου στη στήριξη της Έρευνας και της νεοφυούς επιχειρηματικότητας σε πρώιμο στάδιο. Είναι το στάδιο αυτό όπου εξ' αιτίας του ιδιαίτερα μεγάλου κινδύνου αποτυχίας που ενέχει, ιδιωτικές επενδύσεις είτε δεν είναι διαθέσιμες ή σπανίζουν. Στο στάδιο αυτό ο ρυθμιστικός και χρηματοδοτικός ρόλος της Πολιτείας είναι καταλυτικός.

Οι πόροι του νέου αυτού Ταμείου θα προέρχονται από τη μόχλευση δημόσιων και ιδιωτικών πόρων και θα είναι πρόσθετοι εκείνων του ΕΣΠΑ και του Ορίζοντα 2020. Η διαχείρισή τους θα γίνεται από ένα νέο Ίδρυμα το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας, που θα υλοποιεί με τρόπο διαφανή και αμερόληπτο την ερευνητική στρατηγική που προετοιμάζει η ΓΓΕΤ. Και αυτό ανεξάρτητα από θεματικές και γεωγραφικές ποσοστώσεις. Για παράδειγμα, η τόσο σημαντική για τη χώρα Έρευνα στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές επιστήμες, η οποία δεν υποστηρίζεται από το ΕΣΠΑ, θα μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο αυτό. Σε πρώτη φάση, από το δεύτερο εξάμηνο του 2016 αναμένεται να διατεθούν πόροι ύψους 240 εκατ. € κατά την επόμενη τριετία αποκλειστικά για την στήριξη θέσεων εργασίας νέων επιστημόνων και υποτροφιών, την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων υψηλής στάθμης και την ανάπτυξη Ερευνητικών Υποδομών στα Πανεπιστήμια και ΕΚ της Χώρας. Σε δεύτερη φάση το Ίδρυμα θα διαχειρίζεται κεφάλαια σποράς κατευθυνόμενα σε νεοφυείς επιχειρήσεις και γενικότερα επιχειρήσεις έντασης Γνώσης.

Η πρωτοβουλία αυτή αναμένεται να αποτελέσει μια ισχυρή τονωτική ένεση στο ακαδημαϊκό και ερευνητικό σύστημα και να ενισχύσει τη νεοφυή επιχειρηματικότητα. Θα δημιουργήσει ευκαιρίες και προοπτικές βάζοντας αναχώματα στην διαρροή εγκεφάλων (Brain Drain) από το Ελληνικό Ακαδημαϊκό και Ερευνητικό οικοσύστημα. Ταυτόχρονα, θα τεθούν οι βάσεις για μια μακρόπνοη, δυναμική και βιώσιμη ανάπτυξη της Έρευνας στη Χώρα.

- Το τρίτο νομοσχέδιο αναμένεται να δημιουργήσει ένα ολιστικό πλαίσιο για τη διαμόρφωση του ενιαίου Χώρου Έρευνας/Παιδείας. Επίσης, θα συμπεριλάβει τα στοιχεία εκείνα που απαιτούνται για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας μέσω της Έρευνας με τον ουσιαστικό συντονισμό των ερευνητικών δομών που εποπτεύονται από διάφορα Υπουργεία. Θα περιλαμβάνει επίσης τον συντονισμό προβλέψεων του αναπτυξιακού νόμου, φορολογικά κίνητρα, θέματα διαχείρισης πνευματικής ιδιοκτησίας, μηχανισμούς στήριξης των επιχειρήσεων που συνδέουν την Έρευνα με την Ανάπτυξη, κ.α. Το νομοσχέδιο προσβλέπουμε να έχει λάβει τη μορφή ολοκληρωμένου σχεδίου προς το τέλος του έτους.

Επιπρόσθετα, η άμεση ενεργοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ με την πρόσφατη εκπλήρωση των περιορισμών που προέκυπταν από την ύπαρξη αιρεσιμοτήτων στο πλαίσιο της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης. Ειδικότερα, η άμεση ενεργοποίηση του ΕΠΑΝΕΚ για τον τομέα της Έρευνας και της Καινοτομίας αναμένεται να δώσει επίσης μεγάλη ώθηση στην δημιουργία συνθηκών ανάπτυξης. Στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ έχουν ήδη εξειδικευθεί δράσεις συνολικής δημόσιας δαπάνης 467-εκατ. € που αφορούν στην ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων, σε συνεργασίες ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις, στην ενσωμάτωση ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, στην υποστήριξη ερευνητικών φορέων, αλλά και στη διεθνή και

ευρωπαϊκή συνεργασία. Οι δράσεις αναμένεται να προκηρυχθούν στο άμεσο προσεχές χρονικό διάστημα.

Αναφορικά με την αξιοποίηση των πόρων του προγράμματος Ορίζοντας 2020 σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

Αρμόδιος φορέας για την υλοποίηση του Ορίζοντα 2020 είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή και άλλοι εξουσιοδοτημένοι φορείς, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κριτήριο επιλογής των ερευνητικών έργων είναι να βασίζονται στην Αριστεία άσχετα από τη χώρα και Περιφέρεια προέλευσης (χωρικά ανεξάρτητο).

Αυτό σημαίνει ότι οι σχετικές προκηρύξεις εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην οποία υποβάλλονται και οι προτάσεις των δικαιούχων (βασικοί δικαιούχοι είναι τα Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και Επιχειρήσεις). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολογεί τις προτάσεις, ανακοινώνει τα αποτελέσματα, υπογράφει τις σχετικές συμβάσεις, παρακολουθεί τα έργα, καταβάλλει τη χρηματοδότηση κ.α.. Κατά συνέπεια, δεν τίθεται θέμα ανάπτυξης πρωτοβουλιών για την αξιοποίηση των πόρων του Ορίζοντα 2020, αλλά προώθησης των κατάλληλων ενεργειών για την αύξηση της συμμετοχής ελληνικών φορέων στα εγκεκριμένα έργα της κάθε προκήρυξης. Εκτός εξαιρέσεων, κάθε πρόταση υποβάλλεται από φορείς τριών κρατών μελών ή συνδεδεμένων με το Πρόγραμμα - Πλαίσιο χωρών.

Στο πλαίσιο αυτό τα Κράτη Μέλη και κατ' επέκταση η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), ως ο αρμόδιος ελληνικός φορέας, συμμετέχουν στην εφαρμογή του Ορίζοντα 2020 μέσω των εθνικών εκπροσώπων στις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές του Προγράμματος. Οι εθνικοί εκπρόσωποι, οι οποίοι ορίζονται από τη ΓΓΕΤ, έχουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της στρατηγικής, του προγράμματος εργασιών, στην κατανομή του προϋπολογισμού ανά μέσο εφαρμογής/ προτεραιότητα κ.α. του αντίστοιχου Προγράμματος του Ορίζοντα 2020. Παράλληλα, οι εθνικοί εκπρόσωποι ενημερώνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόοδο των εργασιών στην εφαρμογή του Προγράμματος (αποτελέσματα αξιολογήσεων, υποβληθείσες προτάσεις/ εγκριθείσες κλπ).

Επιπρόσθετα, η ΓΓΕΤ και τα Εθνικά σημεία επαφής έχουν σημαντικό ρόλο στην ενημέρωση - υποστήριξη της ελληνικής ακαδημαϊκής, ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας στο πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 μέσω της διοργάνωσης ημερίδων, σεμιναρίων εκπαίδευσης, τη διάδοση ενημερωτικού υλικού μέσω διαδικτύου και γενικά την παροχή πληροφόρησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για θέματα του προγράμματος. Επίσης, απαντούν σε ερωτήματα των ενδιαφερόμενων, βοηθούν στην αναζήτηση εταίρων από άλλα Κράτη-Μέλη κ.α. Τα εθνικά σημεία επαφής έχουν σημαντική, πολύχρονη εμπειρία και προέρχονται κυρίως από το ΙΤΕ/ Δίκτυο Πράξη και το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης/ ΕΙΕ. Σημεία επαφής υπάρχουν επίσης στο ΕΚΕΤΑ, Ινστιτούτο ΠΑΣΤΕΡ και τη ΓΓΕΤ.

Με βάση τα προεκτεθέντα, προκύπτει ότι οι προτάσεις των φορέων στο πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 δεν υποβάλλονται στην ΓΓΕΤ, αλλά απευθείας στις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΓΓΕΤ παρέχει στατιστικά στοιχεία στις Επιτροπές Προγράμματος και παρακολουθεί την υλοποίηση του Προγράμματος και την ελληνική συμμετοχή μέσω της αρμόδιας υπηρεσίας καταγραφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (e-CORDA).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί στη βάση e-CORDA της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τελευταία αναθεώρησή τους στις 26/02/2016, οι ελληνικοί φορείς έχουν υποβάλει 8.157 επιλέξιμες προτάσεις, εκ των οποίων οι 941 έχουν αξιολογηθεί θετικά. Το ποσοστό επιτυχίας των προτάσεων, στις οποίες συμμετέχουν ελληνικοί φορείς, ανέρχεται σε 11,54%.

Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται συνοπτικά τα στοιχεία των προτάσεων των ελληνικών φορέων στον Ορίζοντα 2020, στον πίνακα 2 παρουσιάζεται η κατανομή της ελληνικής συμμετοχής ανά πυλώνα του Ορίζοντα 2020 και στον πίνακα 3 η κατανομή της ελληνικής συμμετοχής ανά κατηγορία φορέα.

Πίνακας 1: Συνολικά επιλέξιμες και διατηρούμενες προτάσεις Ελληνικών φορέων στον Ορίζοντα 2020

		Αριθμός επιλέξιμων προτάσεων	% επιλέξιμων προτάσεων	Αριθμός διατηρούμενων προτάσεων	% Ποσοστό Επιτυχίας
Ορίζοντας 2020	ΕΛΛΑΔΑ	8.157	3,27%	941	11.54 %
	ΣΥΝΟΛΟ	249.812		33.997	13.61 %

Η συνολική χρηματοδότηση για ελληνικούς φορείς στο πρόγραμμα Ορίζοντας 2020, στα εγκεκριμένα έργα ανέρχεται σε 266.468.484 εκατ. €. Η Ελλάδα είναι στην 8η θέση σε αριθμό συμμετοχών με 898 συμμετοχές, από 280 μοναδικούς φορείς, και στην 11η θέση σε χρηματοδότηση, με ποσοστό εγκεκριμένης χρηματοδότησης ελληνικών φορέων 2,13% επί της συνολικής εγκεκριμένης χρηματοδότησης.

Αναλύοντας τη χρηματοδότηση ελληνικών φορέων, ανά πυλώνα του Ορίζοντα 2020 (Πίνακας 2), οι καλύτερες επιδόσεις παρουσιάζονται στις Κοινωνικές Προκλήσεις (110 εκατ. €) και ακολουθούν η Βιομηχανική Υπεροχή (90 εκατ. €) και η Επιστημονική Αριστεία (60 εκατ. €). Σε αριθμό συμμετοχών, οι περισσότερες συμμετοχές εντάσσονται στον πυλώνα Κοινωνικές Προκλήσεις (41,5 %) και ακολουθούν η Βιομηχανική Υπεροχή (34 %) και η Επιστημονική Αριστεία (22,5 %).

Πίνακας 2: Ελληνική Συμμετοχή / Χρηματοδότηση ανά πυλώνα στον Ορίζοντα 2020 (περιλαμβανομένου και του Ορίζοντα 2020 της EYPATOM).

	Αριθμός Ελληνικών συμμετοχών σε έργα	% Ελληνικών Συμμετοχών	Εγκεκριμένη Χρηματοδότηση Ελληνικών Οργανισμών (εκ €)	% Εγκεκριμένη Χρηματοδότηση
Κοινωνικές Προκλήσεις	387	43,02%	110.541.606 €	41,48%
Βιομηχανική Υπεροχή	287	32,01%	90.672.441 €	34,03%
Επιστημονική Αριστεία	200	22,26%	60.094.726 €	22,55%
Cross-theme	5	0,59%	1.647.218 €	0,62%
Επιστήμη με την Κοινωνία, για την Κοινωνία	10	1,11%	1.322.473 €	0,50%
Πυρηνικές έρευνες για όλους τους πολίτες	4	0,44%	1.312.420 €	0,49%
Επέκταση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής	5	0,57%	877.600 €	0,33%
Σύνολο	898	100,00%	266.468.484 €	100,00%

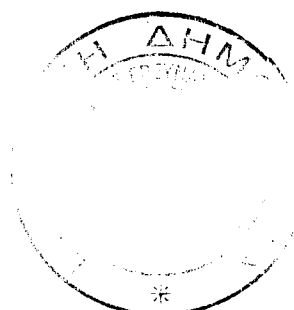
Από τον πίνακα 3, που ακολουθεί, προκύπτει ότι μεγαλύτερη συμμετοχή έχουν τα ερευνητικά κέντρα τόσο σε αριθμό συμμετοχών όσο και πόρων, ενώ ακολουθούν ο ιδιωτικός τομέας (επιχειρήσεις) και τα ΑΕΙ.

Πίνακας 3: Κατανομή συμμετοχών - χρηματοδότησης ανά τύπο φορέα

	Αριθμός συμμετοχών σε έργα	% Συμμετοχών	Εγκεκριμένη Χρηματοδότηση Οργανισμών (εκ €)	% Εγκεκριμένη Χρηματοδότηση
Ερευνητικά κέντρα	300	33,40%	105.941.225 €	39,76%
Α.Ε.Ι.	248	27,57%	78.197.862 €	29,35%
Ιδιωτικοί οργανισμοί	295	32,87%	74.243.783 €	27,86%
Άλλοι	27	3,03%	4.212.825 €	1,58%
Δημόσια Οργανισμοί	28	3,14%	3.872.789 €	1,45%
Σύνολο	898	100,00%	266.468.484 €	100,00%

Αναφορικά με τις προσπάθειες για την περαιτέρω βελτίωση της ελληνικής συμμετοχής στον Ορίζοντα 2020, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 50417/24-03-2016 έγγραφο της ΓΓΕΤ προκύπτει ότι μετά απο δυο χρόνια εφαρμογής και ενόψει της διαμόρφωσης των προγραμμάτων εργασίας 2018 – 2019, η εν λόγω Υπηρεσία αξιολογεί την ελληνική συμμετοχή στα διάφορα προγράμματα και ξεκινά ειδικές δράσεις ενίσχυσης της ελληνικής συμμετοχής, όπου κρίνει ότι δεν είναι ικανοποιητική και μπορεί να βελτιωθεί.

Τέλος επισυνάπτεται η πρόσφατη έκθεση (12 Απριλίου 2016) της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου φαίνεται ότι υπάρχουν Πέντε (5) Ελληνικά Ερευνητικά Κέντρα ανάμεσα στα 50 καλύτερα Ευρωπαϊκά, όσον αφορά τις επιδόσεις τους στον ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020 (σελ. 189).

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΝΤΗΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΦΩΤΑΚΗΣ

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο κ. Αν. Υπουργού
2. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
3. Τ.Κ.Ε.